

Kasstroomoverzicht verdient eerlijke kans

'Bedrijven manipuleren cijfers op grote schaal' lezen we onlangs, naar aanleiding van onderzoek door Ernst & Young. Besturen van ondernemingen hebben een grote mate van vrijheid om aan resultaatsturing te doen: opties, inschattingen. En de accountant heeft vaak niet meer dan een marginale toetsing.

Er zijn veel onderzoeken (universitair of door analisten) over winststuring door ondernemingen. De onderzoekers kunnen meestal niet zien waar mogelijk winststuring plaats vindt en concentreren zich daarom op één gebied: de mate waarin ondernemingen gebruik maken van overlopende activa en passiva, *accruals* in ons vakjargon. En je ziet significante resultaten.

Een van de belangrijkste hulpmiddelen om het overdadig gebruik van *accruals* te onderkennen, is het kasstroomoverzicht. Daaruit blijkt wat van (gepretendeerd) resultaat uiteindelijk in cash wordt geconverteerd.

Het belang van een kasstroomoverzicht voor inzicht in winststuring is evident. Dat is ongetwijfeld de reden dat de Raad voor de Jaarverslaggeving het kasstroomoverzicht verplicht stelt voor (middel)grote ondernemingen (RJ 360.104).

Zijn we er daarmee? Helaas niet. De Raad kan nadere invulling geven aan normen die in het maatschappelijk verkeer als aanvaardbaar worden beschouwd, maar alleen binnen het kader van de wetgeving, zoals het Amsterdamse gerechtshof in de Ahold-arresten duidelijk heeft vastgesteld. De Raad gaat met de 'verplichtstelling' dus buiten zijn boekje.

Maar vereist het inzicht niet toch zo'n overzicht? Volgens het oordeel van de Europese Commissie in elk geval niet: extra inzicht wordt vereist per onderneming, niet generiek.

Evenmin is te anticiperen op nieuwe wetgeving. In het kader van herziening van de 4^e/7^e EG-richtlijn is het kasstroomoverzicht wel aan de orde geweest, maar meteen weer afgevoerd. En nationaal zien we evenmin een beweging om op dit punt extra regels op te leggen.

Kortom, de Raad voor de Jaarverslaggeving kan wel willen, maar heeft in de praktijk niets te willen.

En dat is spijtig. Maar ook is spijtig dat de Raad niet creatiever is. Want wie is de grootste belanghebbende van een kasstroomoverzicht? Dat zijn aandeelhouders die niet in het bestuur zitten en dus geen toegang hebben tot bedrijfsinformatie, anders dan via de jaarrekening. Zij zijn bij uitstek belanghebbende om te onderkennen of aan winststuring is gedaan.

Omdat de door de Raad afgekondigde generieke verplichting van een kasstroomoverzicht voor alle (middel)grote ondernemingen op onvruchtbare bodem valt, is zo'n overzicht nu voor niemand verplicht.

De Raad zou zich pragmatischer kunnen opstellen en in plaats van zo'n (krachteloze) generieke verplichting het zeer goed verdedigbare standpunt kunnen innemen om een kasstroomoverzicht (specifiek) verplicht te stellen voor ondernemingen met outside-aandeelhouders.

Als de desbetreffende ondernemingen desondanks geen kasstroomoverzicht verstrekken, dan hebben die aandeelhouders een sterk argument om te stellen dat zij in hun specifieke positie worden benadeeld. Een procedure om een kasstroomoverzicht af te dwingen is in die situatie minder kansloos dan in een generieke situatie zonder outside-aandeelhouders.

En als in die situatie dan inderdaad een kasstroomoverzicht kan worden afgedwongen, is verdere ingang van het kasstroomoverzicht beter mogelijk. Bijvoorbeeld in de vorm van een *best practice* voor deponeringen bij het Handelsregister, wat nu ook zeker niet kan worden afgedwongen op basis van generieke normen.

Kortom, het kasstroomoverzicht verdient een eerlijke kans!

Deel dit artikel

Jan Achten is BDO- en NBA-pensionaris.

GERELATEERD

DISCUSSIE | [Opinie](#) | 14 januari 2020

Accountant en kasstroomoverzicht: een reactie

[Gert-Peter de Hollander stelt in zijn opinie dat de accountant zich meer kan laten gelden als het gaat om het kasstroomoverzicht \(KSO\) in een Titel 9-jaarrekening...](#) →

DISCUSSIE | [Opinie](#) | 08 januari 2020

Accountant, oordeel ook over het kasstroomoverzicht in een Titel 9-jaarrekening

[Meer openheid. Meer leiderschap. Meer lef. Aldus de voorzitter van de NBA in april 2019 bij de lancering van het Dashboard Accountancy. Klinkt goed. Als het gaat...](#) →

JAARREKENING | [07 februari 2018](#)

Het kasstroomoverzicht: middel tot herstel van vertrouwen in accountants?

[Voor het herstel van het vertrouwen in het accountantsberoep, ook bij beleggers, moet ook het directe \(operationele\) kasstroomoverzicht onderdeel van de jaarrekening...](#) →

Externe verslaggeving

[Lees hier het laatste nieuws en vaktechnische artikelen over jaarrekeningenrecht, IFRS, de RJ-richtlijnen en integrated reporting.](#) →

OPINIE | [20 augustus 2012](#)

Kasstroomoverzicht, weg ermee!

[Alle grote bedrijven publiceren een kasstroomoverzicht, maar in discussies over financiële onderwerpen zien we het amper terugkomen. Is er dan zo weinig over te...](#) →
